

8 a' April, 1954.

Imhalef:

L-Onor. Dr. A. Magri, B.Litt., LL.D.

Baruni Alexander Jan D'Amico Inguanez

MPRATI

Onor. Nutar Dr. Giorgio Borg Olivier et. no.

**Esproprijazzjoni — Dikjarazzjoni tal-Gvernatur —
Terminu — Land Arbitration Board —
Art. 11 u 23 (a) tal-Kap. 136.**

L-awtorità esproprijanti tista' tokkupa l-art esproprijata malli jkun għadliw erbatax il-gurnata utili mill-publikazzjoni tad-Dikjarazzjoni tal-Gvernatur fil-Gazzetta tal-Gvern, jekk sid l-art jew min ikun qed jokkupaha, jekk ikun hemm, ma jkunux taw lil dik l-awtorità l-pussess ta' dik l-art.

Dak iż-żmien ta' erbatax il-gurnata jibda jgħuddi mill-publikazzjoni tad-Dikjarazzjoni tal-Gvernatur fil-Gazzetta tal-Gvern, u l-awtorità kompetenti, dejjem għall-finijiet tal-pussess, ma għandhix hżonn tinnotifika dik id-Dikjarazzjoni lis-sid ta' l-art jew lil min ikun jokkupaha.

Sakemm jiġi osservat l-imsemmi terminu, ma hux mekting ebda permiss tal-Land Arbitration Board biex l-awtorità kompetenti tkun tista' tiegħu pussess ta' l-art esproprijata u tokkupaha. Dak il-permess huwa mekting fil-każ li l-awtorità kompetenti tkun triid il-pussess ta' l-art immedjatement, qabel ma jkun għadliw dawk l-erbatax il-gurnata.

Il-Qorti, — Rat ir-rikors ta' l-imsemmi Baruni D'Amico Inguanez biex jiġi kontra l-intimati spedit manat ta' inibizzjoni halli ma jkomplux jagħmlu xogħlijiet fir-raba' tiegħu appellat "Gnien il-Kbir", Had-Dingli, intiżi għall-erezzjoni ta' "pumping station";

Omissis;

Rat il-verbal ta' l-14 ta' Jannar 1954, mnejn jirrizulta li d-difensuri jaqblu li d-Dikjarazzjoni tal-Gvernatur ingiebet a konjizzjoni tar-rikorrent b'sempliċi ittra dipartimentali, illi bejn il-publikazzjoni ta' dak id-Dikjarazzjoni fil-Gazzetta tal-Gvern u l-okkupazzjoni tal-fond għaddew aktar minn erbatax-il gurnata utili, u illi fil-fond in kwistjoni ma hemmx abitazzjonijiet;

Ikkunsidrat;

Illi r-rikorrent talab il-brug ta' mandat ta' inibizzjoni għaliex l-intimati, mingħajr pre-avviż jew intimazzjoni skond il-liġi, qabdu u daħlu fir-raba' fuq deskritt, qeghdin jagħmlu fih xi xogħlijiet, u b'hekk tvvjalaw id-drittijiet tiegħu bħala proprjetarju ta' dak ir-raba';

Illi l-intimati opponew ruhhom għall-brug ta' l-imsemmi mandat, għaliex l-okkupazzjoni ta' l-art saret meta kienu għaddew aktar minn erbatax-il gurnata utili mill-publikazzjoni ta' l-imsemmija Dikjarazzjoni tal-Gvernatur, u għalhekk kienu awtorizzati jagħmlu dak ix-xogħol f'dak ir-raba' bis-saħħa tas-subartikolu (2) ta' l-art. 11 ta' l-Ordinanza dwar l-Akkwist ta' Artijiet għal Skopijiet Publiċi (Kap. 136);

Illi l-partijiet, kif jidher mill-verbal fuq miġjub, qablu li l-okkupazzjoni ta' l-art grat meta kienu ġa għaddew erbatax il-gurnata utili mill-publikazzjoni tad-Dikjarazzjoni tal-Gvernatur fil-Gazzetta tal-Gvern; iżda r-rikorrent jippretendi li din l-okkupazzjoni tista' ssir biss wara li jkun hemm l-intimazzjoni skond il-liġi u bil-permess tal-Land Arbitration Board, għaliex hu biss għandu l-poter li jagħti l-pussess immedjat tal-fond lill-awtorità kompetenti (art. 23 (a) Ord. cit.) Minn naħa tagħhom, l-intimati josservaw li din id-dispożizzjoni ssir applikabili biss meta l-awtorità kompetenti tkun trid tiegħu pussess qabel ma jkun għadda ż-żmien ta' erbatax il-gurnata kontemplat fil-liġi;

Illi fuq dina l-kontestazzjoni l-Qorti tosserva illi skond l-art. 11 (2), kif jinsab emendat mill-Ordinanza XL ta' l-1946, "fi żmien erbatax il-gurnata mill-gurnata tal-publikazzjoni fil-Gazzetta tal-Gvern meħtieġa taħt is-subartikolu (1) ta' l-art. 8, tad-Dikjarazzjoni magħmula taħt l-art. 3, is-sid ta' l-art,

jew min jokkupaha, jekk ikun hemm, għandhom jagħtu f'idejn l-awtorità kompetenti l-pussess immedjat tagħha";

Iż-żmien beda jiddekorri mill-publikazzjoni fil-Gazetta tal-Gvern, u kwindi l-awtorità kompetenti, dejjem għall-fini ta' dak il-pussess, ma għandhiex bżonn tinnotifika dik id-dikjarazzjoni lis-sid ta' l-art jew lil min ikun jokkupaha. F'dan il-każ, ir-rikorrent jamme ti li l-imsemmija Dikjarazzjoni giet lila notifikata b'ittra dipartimentali;

Illi, kuntrarjament għal dak li jippretendi r-rikorrent, l-awtorità kompetenti, fil-każ taht eżami, ma kienetx fid-dmir titlob il-pussess immedjat lill-Land Arbitration Board, għaliex l-okkupazzjoni saret wara li kienet għaddew l-erbatax il-ġurnata kontemplati fl-art. 11 (2) fuq citat. Dan il-permess tal-Board, evidentement, hu meħtieġ fil-każ li l-pussess immedjat ikun rikjest qabel ma jkunu għaddew dawk l-erbatax il-ġurnata. Diversament, ma jkollhiex sinifikat il-lokuzzjoni kategorika u imperativa użata fl-art. 11 (2), li oġġo "is-sid ta' l-art, jew min jokkupaha..... għandhom jagħtu f'idejn l-awtorità kompetenti l-pussess immedjat tagħha";

Illi r-rikorrent jippretendi li, ladarba l-art. 23 (a) jagħti lill-Board il-poter li jagħti lill-awtorità kompetenti l-pussess immedjat ta' l-art, l-art. 11 (2), għandu jiftiehem li kull darba għandu jintalab il-permess tal-Board, inkella ż-żewġ dispozizzjonijiet ikunu kontradittorji, jew waħda minnhom, jiġiferi l-art. 11 (2), tkun ozjuża. Hawn ta' min jirrikjama li, f'materia ta' ermenewtika legali, l-interpretazzjoni "in dubio capienda est ut dispositio potius valeat quam pereat", kif ukoll li "in dubio interpretatio facienda est ut superfluitas evitetur", u fl-aħħarnett li "in clausularum repugnantia semper capienda est: ea interpretatio per quam fiat ut utraque clausula operetur". Issa, minn dak li ntqal jidher li d-dispożizzjoni ta' l-art. 11 (2) fuq miġjuba ta' hija in kontradizzjoni ma' l-art. 23 (a), u lanqas superfluwa; u li anzi hija għandha l-motiv ġuridiku tagħha partikulari f'ċirkustanzi determinati li jistgħu jgħid ruħhom. Jekk imbagħad wieħed jirrikorri għall-interpretazzjoni storika, isib li l-art. 11 kien gie emendat biex tkun solleċitata l-proċedura ta' l-inmissjoni ta' l-awtorità kompetenti fil-pussess ta' l-art esproprijata; u dan l-iskop jid-

her abbondantemente mid-diskussjoni ta' l-emenda fil-Kunsill tal-Gvern, u preċiżament fis-seduta tal-10 ta' Diċembru 1946 (li kopja tagħha tinsab eżibita fl-atti tal-kawża "Mammante Azzopardi vs. A.L.C. Carmelo Micallef et. ne.", deċiża fis-16 ta' Diċembru 1953). Fl-ahharnett, mhux ta' min jinsu li l-art. 23 (a) jikkontempla mhux il-pussess, imma l-pussess "immedjat" ta' l-art.; issa, kieku l-liġi riedet li l-pussess jingħata dejjem mill-Board, ma kienetx tuża l-kelma "immedjat", u li għalhekk il-liġi bih giet tikkontempla l-każ ta' pussess qabel l-għeluq taż-żmien fissat mill-liġi;

Ili xejn ma jiswa li l-Land Arbitration Board, b'deċiżjoni mogħtija fid-9 ta' Mejju 1953 fil-kawża "Onor. Edgar Cuschieri ne. vs. Mammante Azzopardi" ma tax il-pussess immedjat ta' l-art lill-awtorità kompetenti, għad li kienu għaddew l-erbatax il-għurnata kontemplati mill-liġi. Il-Board f'dak il-każ kellu quddiemu l-kwistjoni tal-validità jew nullità tad-Dikjarazzjoni tal-Gvernatur, għar-raġunijiet ta' forma, li minnha kien jiddependi l-proċediment kollu tal-kawża, kompra ta' talba għall-pussess immedjat—ċirkostanza dina li ma tirrikorrix fil-każ in eżami;

Għal dawn il-motivi;

Tiegħad it-talba tar-rikorrent; bl-ispejjeż.